

REFERAT - ARBEJDSGRUPPEMØDE NR. 1, UDVIKLING AF PROJEKTER MED NATUR- OG FRILUFTSAKTIVITETER FOR ÆLDRE ENSOMME

Mødested: Vestre Engvej 51 A2. mødelokale 27, Vejle

Mødetid: kl. 13.30-16.30 med mulighed for frokost før mødet (kl. 13.00)

Deltagere

- Karin Winther, Vesthimmerland, kwi@vesthimmerland.dk
- Lars Ulrik, vejle, larul@vejle.dk
- Flemming Lassen, Nordfyn, fll@nordfynskommune.dk
- Ann Møller Gram, Tønder, amg@toender.dk
- Christina Bjørk Petersen, Friluftsrådet, cbp@friluftsradet.dk

Formål: Formålet med dette først møde i arbejdsgruppen er at kortlægge, hvordan der aktuelt arbejdes med natur- og friluftsaftiviteter i kommunernes indsatser rettet mod ældre ensomme. Målet med mødet er at fastlægge den overordnede retning på indholdet af den metode, som gruppen forslår skal indgå i best-practice kataloget.

Dagsorden:

1.	Velkomst og kort præsentationsrunde Gruppen er sammensat af personer fra sundhed/forebyggelseskonsulent, naturvejler og fysioterapeut.
2.	Godkendelse af dagsorden Ingen kommentarer
3.	Forventningsafstemninger og proces (v. Christina Bjørk Petersen) <i>Bilag 1: Kommissorium</i> <i>Bilag 2: Processen for arbejdet i arbejdsgrupperne</i> Indledningsvist blev deltagerne bedt om at præsentere hvilke forventninger de har til møderne og til projektet. Nedenfor er listet de synspunkter, som blev fremhævet: <ul style="list-style-type: none">• Synliggørelse<ul style="list-style-type: none">○ Det giver flere ressourcer til området eller omlægger ressourcer.○ Legalisering af hvad vi arbejder med. Vise omverdenen at det gør en forskel og det virker hvad vi gør (Samle argumenter)○ Meningsgivende• Fokus-kommune<ul style="list-style-type: none">○ Det betyder meget at der er tale om <u>fokuskommuner</u> – det giver en mulighed for at sætte fokus på området.• Kvalitetsstempling, blive skarpere på hvad der virker (dokumentation), ligge op imod SST's anbefalinger• Afprøve nye metoder/ideer, teste ideer af• Netværk for videndeling – Væk fra at "google hvad der virker" og lære af hinandens erfaringer

	<p>Christina præsenterede forskellige modeller til, hvordan man kan arbejde med planlægningen af nye projekter/aktiviteter på. Der findes mange modeller, men fælles for mange af dem, er en trinvis model, hvor hvert trin fører gennem centrale elementer af planlægningsprocessen (fx intervention mapping eller sundhedsstyrelsens planlægningsmodel). I modellerne opstilles en forandringsteori, hvori det første centrale trin er en behovsanalysen (hvad er det vi ønsker at løse). Herefter ses på virkningsmekanismer og derfra videre til hvilke aktiviteter kræves og hvad kræver det af organisatoriske rammer og ressourcer. Denne tilgang anvendes som et styringsredskab i processen med arbejdsgrupperne (se slides fra mødet).</p>
<p>4.</p>	<p>Præsentation og drøftelse af eksisterende indsatser med natur og friluftaktiviteter målrettet ældre ensomme (v. alle)</p> <p>Resultater fra kortlægnings-undersøgelsen (v. Christina Bjørk Petersen) Fremlæggelse fra deltagerne i arbejdsgruppen</p> <p>Alle deltagerne i arbejdsgruppen præsenterede deres eksisterende erfaringer med at anvende natur- og friluftaktiviteter i arbejdet med forebyggelse og sundhedsfremme for børn med særlige behov. Nogle har allerede eksisterende erfaringer, mens aldrig er i opstartsfasen og søger inspiration til hvordan natur- og friluftaktiviteter kan tænkes ind som nye eller erstatning af eksisterende aktiviteter målrettet denne gruppe. Gruppens eksisterende erfaringer er opsummeret i det vedlagte excel-ark og vedlagte beskrivelser fra Tønder og Vesthimmerland.</p> <p>I løbet af gennemgangen blev fremhævet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturen kan noget særlig for de ældre – og vi kan hjælpe med at fortælle, hvad den giver fx Man skal finde noget som er artsrigt, vildt og fredfyldt – det hjælper lykkefølelsen på vej. • Naturen hjælper med at <i>give mening</i>. Mening på flere planer: aktiviteten giver mening – og JEG giver mening. Naturen kan gøre noget for begge dele. • Synlighed er noget af det væsentligste – det gør at projektet får lov til at leve videre. • Det forpligtende fællesskab virker godt - særlig for mænd. • Det centrale er forankringen– hvordan sikre vi forankringen? Når vi trækker os – hvordan får vi sikret at der er knyttet nogle bånd.
<p>5.</p>	<p>Drøftelse og prioritering af potentielle best-practice metoder</p> <p>Vi tog udgangspunkt i en målgruppe-analyse og kom derfra ind på flere af de nedenstående punkter.</p> <p>Målgruppen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken målgruppe (præcisering af gruppen)? Hvorfor er det vigtigt netop at fokusere på denne gruppe? <p>Flere og flere bor selv – flere ensomme og ressourcetsvage. Målgruppen er delt i:</p> <p>A) ældre, som er blevet alene (65+)</p> <p>B) Fokus på det forebyggelse – stadiet før tidlig opsporing (50+) (Mænd?)</p>

Fælles for grupperne er at skabe et meningsgivende netværk, som forebygger/reducerer følelsen af ensomhed. Vi drøftede betydningen af at være alene vs. at føle sig ensom – og disse er ikke synonyme.

(Se billede).

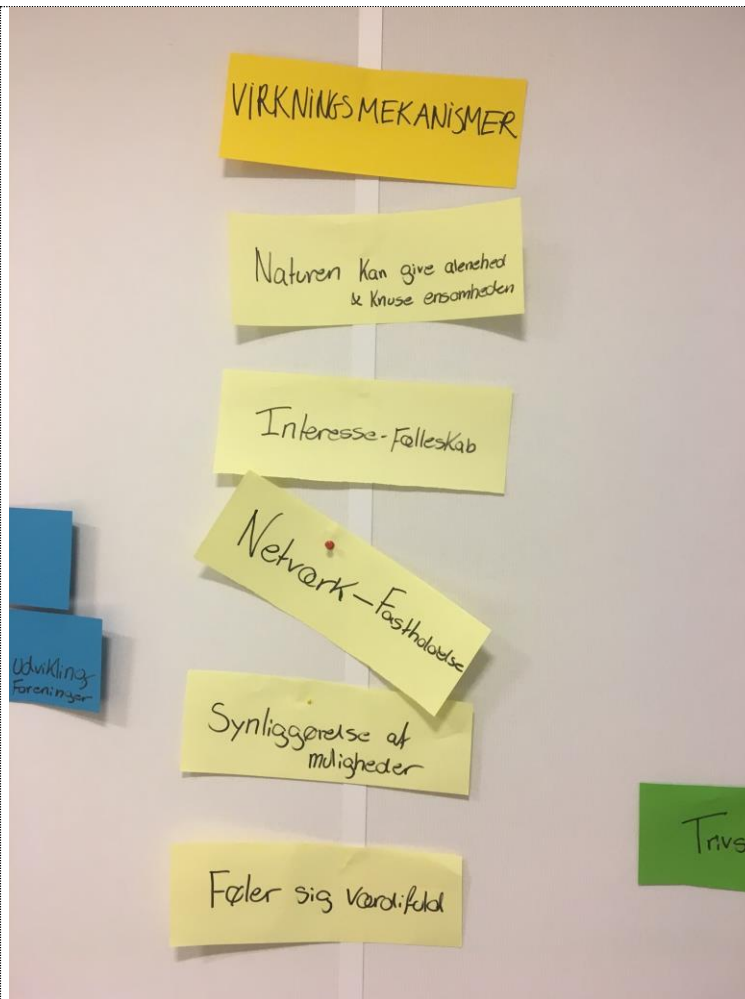
Målet er at opnå trivsel, livskvalitet, mening med livet og lave noget sammen – kort sagt skabe et "Et sundt naturligt fællesskab" som skaber det meningsgivende netværk.

Virkningsmekanismer

Mål/hvilke forandringer ønsker vi at skabe?

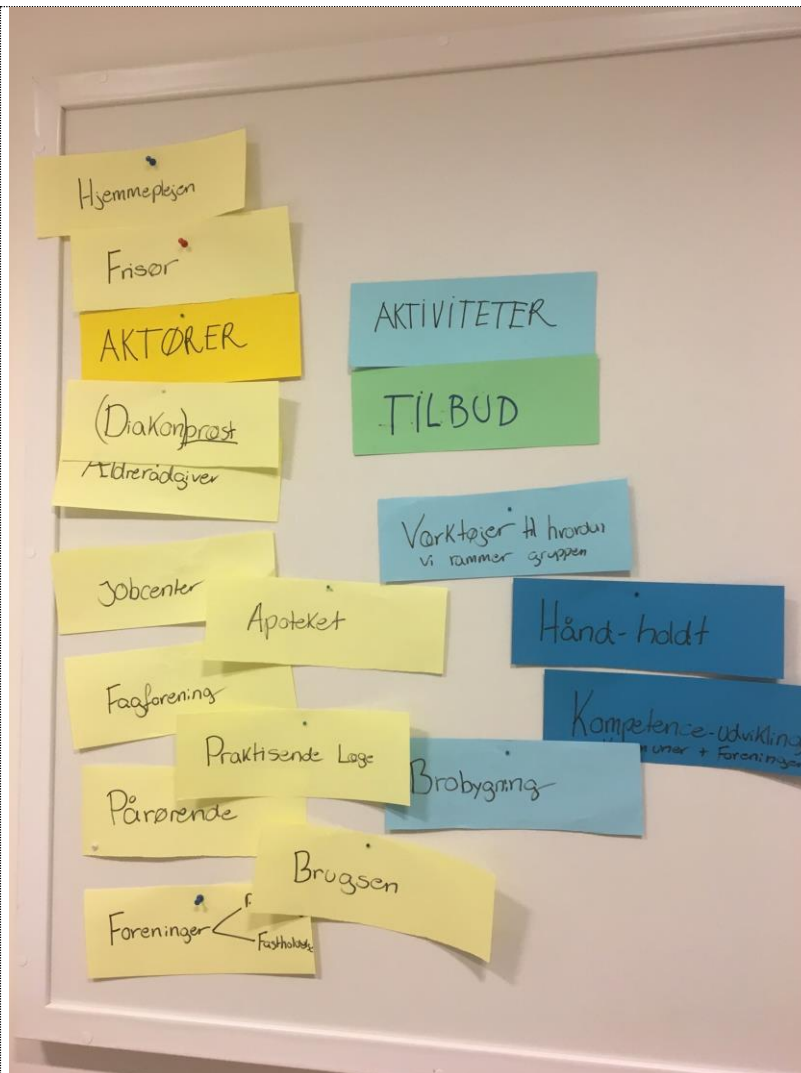
Netværk og fællesskab. Kunsten er at tie stille – lad dem selv netværke og lad dem selv. Når vi slipper dem, så har de et netværk i gruppen – hvilket betyder at de fx ikke er alene i julen.

Meningsfuldhed: De føler at de er værdsat og betyder noget. Livet giver mening.

Aktiviteter og rammer

- *Særlige overvejelser ift. målgruppen ved aktiviteter i naturen.*
Der er god bytteværdi ved at tage de ældre med ud i naturen og give dem en introduktion til natursteder. De oplever noget de kan give videre til andre.
- *Hvordan rekrutteres deltagerne? Hvem skal involveres (andre forvaltninger/områder i kommunen, lokale institutioner?)*
Rekruttering afhænger af målgruppen – hvem er det vi skal finde. Fx på Nordfyn er de udfordret af at de kan se de er derude, men har svært ved at rekruttere dem. Nogle kommuner har samtale når man er 65 år andre har 75 år. Her er rekruttering via ældrerådgiveren oplagt. Det er mere vanskeligt at finde de rette rekrutteringskanaler ved de yngre-ældre (50+). Her kan man se på fx præsten, brugsen, apoteket eller frisøren.

- **Hvilken type af natur- og friluft aktiviteter er relevant at benytte til denne målgruppe?**
Denne del nåede vi ikke at tale i detaljer om. Vi fravalgte at gå i detaljerne med hvilke aktiviteter der foregår – det er forankringen der er vigtig. Det er her vi skal lave best-practice.
- **Indsatsens ramme (frekvens og varighed)?**
Ikke for mange pr. hold – maks. 15 personer.
- **Ressourcer (personer og materialer)**
Det er vigtigt at der er to afsted – og gerne med forskellige faglige profiler fx naturvejleder og en ælderådgiver.
- **Andre forhold**
Transport til og fra stedet kan ses som en udfordring. I Vesthimmerland og på Nordfyn har de valgt at transportere de ældre i bus (oplevelsesbusser). Ikke alle kommuner har den mulighed. Men bussen kan ses som andet end transport. I bussen er der mulighed for social interaktion på anden vis (kan evt. hjælpes på vej med samtalekort). I vejle er

	<ul style="list-style-type: none"> • Peter Bentsen, Teamleder på Steno Diabetes Center Copenhagen, involveret i udeskoleprojektet "Teach out" og ansvarlig for udførelsen af den kommende rapport om forskningsbaseret viden om af effekten friluftsliv på sundhed. • Eva Skytte, projektleder Red Barnet og koordinator for naturvejledernes netværk "Sundhedsnetværket" <p>Ida Nielsen Sølvhøj, Videnskabelig Assistent på Statens Institut for Folkesundhed, projektleder på Naturens Rige, et netop afsluttet projekt udført af Sundby Netværket med deltagelse af 7 kommuner.</p>
<p>9.</p>	<p>Videre proces, fordeling af arbejdsopgaver og næste møde</p> <p>Næste møde er d. 25. januar i København. Forud for mødet bedes i forberede følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gennemlæse referat fra mødet og komme med eventuelle kommentarer/rettelser • Supplere indholdet i excel-arket, hvor der er fejl og mangler (sendes til Christina) • Borgerinddragelse/brugerundersøgelse: interview eller fokusgruppe interview med målgruppen for indsatsen. I bestemmer selv hvem og hvor mange (Se vedlagte bilag med forslag til spørgsmål). • Overblik over hvilke eksisterende foreninger, som I allerede har kontakt til (og som kunne tænkes relevante at inddrage), ønsker om etablering af nye kontakter og endelig hvilke behov/kvalifikationer I ser som nødvendige i arbejdet med at bygge bro til fastholdelse. <p>Dagsorden sendes ud ca. 10 dage før mødet</p>
<p>10.</p>	<p>Eventuelt</p> <p>Temadag for Sund i Naturen d. 15. januar i Morud på Nordfyn – invitation er rundsendt.</p>

Referat - ARBEJDSGRUPPEMØDE NR. 2, UDVIKLING AF PROJEKTER MED NATUR- OG FRILUFTSAKTIVITETER FOR ÆLDRE ENSOMME

Mødested: Mødested: Københavns Naturskole, Kalvebod Fælled, Granatvej 11, 2770 Kastrup.

Mødetid: Torsdag d. 25. januar. kl. 10.00-12.45, Frokost 12.45-13.15

Formål: Formålet med mødet er, at arbejde videre med best-practice metoder til, hvordan der aktuelt arbejdes med natur- og friluftsaftiviteter i kommunernes indsats rettet mod ældre ensomme. Målet med mødet er at gå mere i dybden med borgerens perspektiv på indsatserne og samspillet mellem kommunen og foreningerne. Desuden kort drøfte indholdet af det endelige best-practice kataloget.

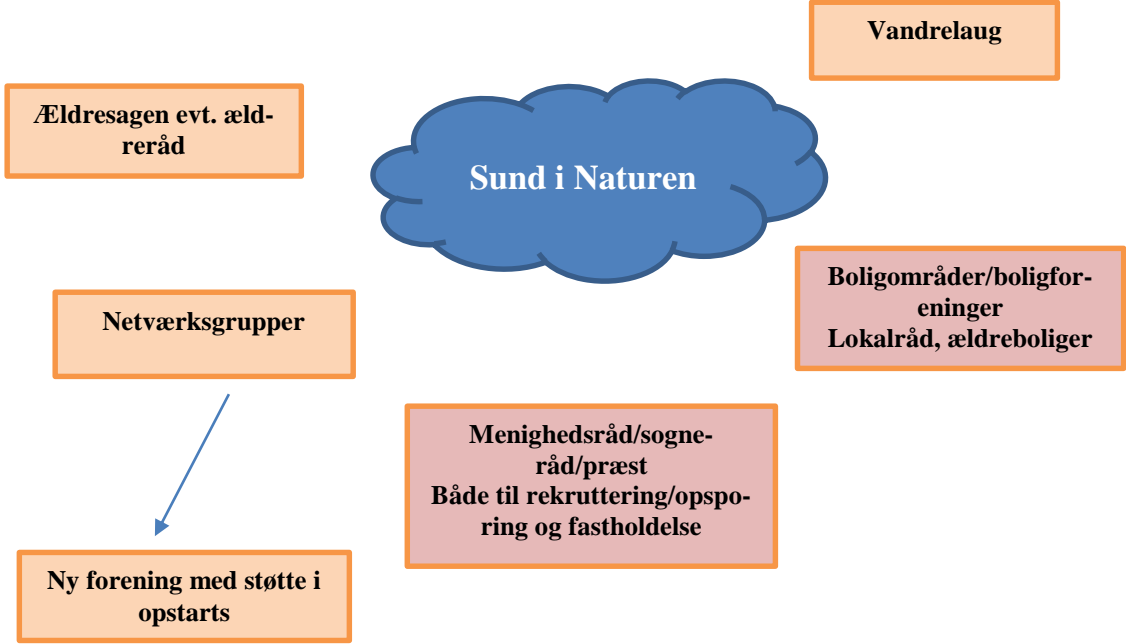
Deltagere på mødet

- Karin Winther, Vesthimmerland
- Lars Ulrik, vejle (Med på Skype, hvor det er muligt)
- Ann Møller Gram, Tønder
- Jannie Cederskjold, Nordfyns kommune
- Christina Bjørk Petersen, Friluftsrådet

Dagsorden:

1.	Velkomst og dagsorden (5 min)
2.	Opsamling fra sidst (v. Christina Bjørk Petersen) (20 min) <ul style="list-style-type: none">• Hvor kom vi til, og hvad nåede vi ikke, og hvad Skal vi nå? <p><i>Bilag: Excel-ark med eksisterende erfaringer og referatet fra sidste møde</i></p> <p>Vi drøftede målgruppen for indsatsen igen. På forrige møde blev gruppen delt i dels de ældre 65+ årige og dels de lidt yngre ældre 50+ årige. Sidstnævnte er den målgruppe, som Vejle kommune har fokus på. I stedet for at rumme begge grupper, var der enighed om at indskrænke målgruppen til 65+-årige, der er ufrivilligt ensomme og aleneboende.</p> <p>Det vil være muligt at overføre elementer fra denne indsats til andre indsatser med en lidt anden målgruppe – men gruppens fokus er på overstående målgruppe.</p> <p><u>Rekruttering og opsporing:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Visitationsafdelingen/myndighedsafdelingen: De forebyggende hjemmebesøg er en oplagt indgang til de ældre borgere.• Præsten/kirken. I mange kommuner/sogn får præsten besked når en person bliver alvorligt syg eller kommer på plejehjem. De er en oplagt indgang til at gå i dialog med den efterladte. Desuden har kirken ofte faciliteter og områder, som med fordel kan benyttes til aktiviteter.• Lokalrådet.

<p>3.</p>	<p>Hvad mener borgerne? (v. alle)</p> <p>Walk'n talk erfaringer fra interviews med borgerne (ca. 30 min) Fælles opsamling og drøftelse (30 min)</p> <p>Spørgsmål til drøftelse (se den tidligere interviewguide):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevelse af egne behov? Hvordan oplevede borgeren de udendørsaktiviteter? • Oplevelse af sammenhæng, mulighed for fortsættelse og resultater <p><u>Eksempler på interviews med borgere fra oplevelsesture i det nordjyske.</u> På turen deltager både en naturvejler og en ældrerådgiver. Naturen opleves som et middel til at komme videre og leve med savnet. Det fremgår bl.a. at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er vigtigt at være sammen med ligesindede • Savnet = ensomhed og man kan godt være ensom trods netværk. • "Man kan jo ikke snakke med døre" – udtalt af Mathea, borger i Vesthimmerland • Det er vigtig med samvær og fællesskab <p><u>Instruktørernes/vejlederens rolle:</u> Deltagerne giver udtryk for, at de sætter pris på at der er to personer med ude. To personer med hver sin faglighed. Naturvejlederen åbner naturen mens ældrerådgiveren har kontakten til kommunen. Det skaber en tryghed at der er forskellige roller samt det giver en anden dynamik. Det er også vigtigt for borgerene, at der er en "kendt person" med – det giver følelsen af tryghed og kvalitet, hvilket øger fastholdelse og deltagelse. Det er vigtigt at vejlederen/instruktøren giver plads til fordybelse og ro – det giver gruppen mulighed for at skabe netværk og snakke. "Man behøver ikke at tale sammen, man kan bare lytte efter stilheden sammen."</p> <p><u>Naturen som rum/ramme:</u> Naturen er den samme for alle – derfor skaber den et fantastisk rum. Det er vigtigt at der også er mulighed for at trække sig.</p>
<p>4.</p>	<p>Drøftelse og diskussion af samspillet mellem foreninger og kommunen (40 min)</p> <p>Gruppen blev bedt om at drøfte samarbejdet mellem kommunen og foreningerne ud fra nedenstående spørgsmål.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapping af eksisterende samarbejdsrelationer • Hvem vil vi gerne samarbejde mere med? • Hvilke behov/kvalifikationer ser I som nødvendige i arbejdet med at bygge bro til fastholdelse (både blandt kommunale aktører og frivillige). <p><i>Figur 1. Oversigt over hvilke foreninger, som med fordel kan inddrages i indsatsen i Sund i Naturen med fokus på ældre ensomme. De grønne er de etablerede samarbejdsrelationer mens de røde er ønskelige samarbejdsrelationer</i></p>

	 <ul style="list-style-type: none"> • Nye foreninger: Mange oplever at der er et behov for at skabe noget nyt – noget der er mere uformelt. Mange af de ældre borgere har tidligere været foreningsaktive, men har ikke lyst/behov for at varetage foreningsforpligtigelser. Vi drøftede værdien af ved en etableret forening vs. Et mere uformelt netværk, og der var enighed om, at hvis man lægger det over til foreningerne, så kræver det at foreningerne skal opleve en merværdi ved at tage nye grupper ind. Der var også en bekymring for hvor meget vi kan kræve af de frivillige. • I stedet for foreninger kunne man operere med interessenetværk – evt. Drevet af en forening (fx Ældresagen) • Ældresagen: Man kunne med fordel gå sammen med ældresagen og arrangerer fx to arrangementer om året (fx en naturvejleder i ældresagen). • Dansk Vandrelaug eller Menighedsrådet kan afholde aktiviteter i samarbejde med ældresagen. <p>Vi nåede ikke at drøfte kompetencer – dette rykkes til næste møde.</p>
5.	Kort drøftelse af udformningen af best-practice metode-kataloget (15 min) <p>Christina fremlagde tankerne omkring hvordan det edelige best-practice metode katalog kommer til at se ud. Tanken er at det bygges op, så det antager en form som de kendte forebyggelsespakker. Det vil således være best-practice indenfor nogle overordnede rammesættende forhold fx overordnede rammer, beskrivelse af tilbud, kompetencer og kampagneindhold m.v. Se bilag fra mødet for beskrivelsen af best-practice kataloget. Foruden det rammesættende best-practice katalog suppleres med et case-lignende inspirationskatalog.</p>
6.	Videre proces, fordeling af arbejdsopgaver og næste møde (15 min)

Videre proces, fordeling af arbejdsopgaver og næste møde (15 min)

Næste møde er d. 14. marts på Søndersø Rådhus på Nordfyn. Forud for mødet bedes i forberede følgende:

- Gennemlæse referat fra mødet og komme med eventuelle kommentarer/rettelser
- Overveje hvilke kompetencer/kvalifikationer der er behov for dels blandt de kommunale aktører og des for foreningerne og deres frivillige for at kunne understøtte projektet og brobygningen mellem kommune og forening.
- Overblik over hvordan dokumentere/evaluerer jeres aktuelle indsatser. Vælg gerne den indsats, som er så tæt på den i Sund i Naturen så muligt.

Spørgsmål til overvejelse:

- Hvad er formålet med evaluering og dokumentation (at monitorere udvikling? At se på effekt?, eller at se på om indsatsen fungerer er gennemført som ønsket?)
- Hvad er de primære indikatorer?
- Hvilke datakilder anvendes (målinger, interviews, fokusgrupper?)

7. Eventuelt (10 min)
Ingen punkter

Referat - ARBEJDSGRUPPEMØDE NR. 3, UDVIKLING AF PROJEKTER MED NATUR- OG FRILUFTSAKTIVITETER FOR ÆLDRE ENSOMME

Mødested: Søndersø Rådhus, Vesterled 8, 5471 Søndersø, mødelokale Tingstedet 2

Mødetid: Onsdag d. 14. marts. kl. 13.30-16.30 med mulighed for frokost før

Formål: Formålet med mødet er, at arbejde videre med best-practice metoder til, hvordan der aktuelt arbejdes med natur- og friluftsaftiviteter i kommunernes indsatser rettet mod ældre ensomme. Målet med mødet er at gå mere i dybden med brobygningen mellem kommunen og foreningerne i ønsket om fastholdelse af sunde vaner i hverdagen. Desuden en diskussion af evaluering og dokumentation af effekter på sundhed og trivsel - overvej også meget gerne måling af effekter på fx fastholdelse, compliance og sociale relationer.

Deltagere på mødet

- Karin Winther, Vesthimmerland
- Inga Benzon, Tønder
- Flemming Lassen, Nordfyns kommune
- Jeppe Lundby, Nordfyns kommune
- Christina Bjørk Petersen, Friluftsrådet

Dagsorden:

1.	Velkomst og dagsorden (5 min)
2.	Opsamling fra sidst (v. Christina Bjørk Petersen) (20 min) Indledningsvist blev det drøftet hvorvidt der er forskel i indsatsen alt efter hvilken ramme det falder ind under. Da der er tale om en paragraf 79 indsats er det en "nice to do" opgave, som nogle kan vælge at tilbyde. Mange kommuner har imidlertid fokus på ældre ensomme – men der er meget forskellig rettede tiltag. Gruppen arbejder ud fra en alder der er 65+, men der er flere kommuner, som går ned til 50+. Rekruttering: Der foretages mange steder en indledende samtale – hvor man kan henvise til tilbuddet borgeren føler sig ensom og alene. Hvem er ensom? Hvad gør vi ved det? Ensomhed er et rummeligt begreb, som kan ramme mange forskellige grupper fx syg ægtefælle, ægtefælle på plejehjem eller andre tab/anden sorg. Vi drøftede italesættelsen af "ensomhed" – der var generel enighed om at det var vigtigt at kalden en spade for en spade og netop sætte ord på ensomhed for at modvirke tabuisering. Er ensomhed en diagnose eller et livsvilkår?

<p>3.</p>	<p>Drøftelse og diskussion af samspillet mellem foreninger og kommunen (v. alle) – 40 min</p> <p>Christina præsenterede oversigt over foreningernes ønsker og drømmescenarier for typer af indsatser, baseret på workshop afholdt med medlemsorganisationerne i forsommeren 2017 (Se præsentationen fra arbejdsgruppemødes for uddybende beskrivelse).</p> <p>Foreningerne er en metode til fastholdelse, men ikke nødvendigvis den eneste. Det væsentligste er, at borgeren fastholdes i en sund, aktiv livsstil. Dette kan også foregå selvorganiseret.</p> <p>Vi drøftede hvordan der kan arbejdes med fastholdelse. Det kan være meget forskelligt fra kommune til kommune og fra tilbud til tilbud, hvad der giver mening. I projektet vil vi gerne samle forskellige erfaringer.</p> <p>De frivillige sociale foreninger har emnet som et primært formål – det kunne give mening at række ud til dem.</p> <p>Ofte vil det være ældre rådgiveren eller forebyggelseskonsulenten, som har den indledende kontakt, og som henviser videre (visiterer). Det centrale er ”fællesskabet” – borgeren skal have et skub ud i fællesskabet. Man kan ”opsøre” ensomme borgere ifm. kondolancebesøg.</p> <p>Ved Aktiv af Natur (Vesthimmerland) sker fastholdelsen i form af telefonkæder og selvkørende netværksgrupper. Der er 2 årlige opfølgingsbesøg.</p> <p>I Tønder arrangeres temadage på tvær med både deltagelse af foreninger og kommunens medarbejdere.</p> <p>Naturen er mødestedet – Det er nemmere at gå en tur end at sidde over en kop kaffe. Det er vigtigt at der er et mødested, hvor man kan tale om sin ensomhed – mange af de ældre er meget aktive fx i bridgeklubben, men de kan godt være ensomme alligevel. Dette kan være et argument for at etablere et ”lukket” netværk. Men med behov for opfølgning. Der skal stilles en platform til rådighed, hvor man kan mødes,</p> <p>Følgende model blev foreslået:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tryk i fællesskabet2. Netværksgruppe (uden vejledning)3. Deltagelse i andre grupper <p>2 og 3. kan foregå parallelt.</p> <p>Hvis det blive drevet af fx ældresagen er det vigtigt at de frivillige er klædt på til opgaven. Der kunne også være ambassadører/ensomhedsvenner, som kunne være brobyggere.</p>
<p>4.</p>	<p>Evaluering og dokumentation (kort intro/oplæg v. Christina) – 60 min</p> <p>Evidens: hvad er det der virker, for hvem og under hvilke omstændigheder. Evidens er ikke kun effekt, men også evidens ift samarbejde, organisering og anvendelse af ressourcer.</p> <p><u>Dokumentation</u>: Systematisk, regelmæssig måling.</p>

Evaluering: Oftest efter endt projekt, bagudrettet.

Evaluering er med til at legitimere en given indsats. Gennem evaluering opnås læring. Både læring om hvad vi selv har lært af en given indsats, men også hvad der i den læring er relevant for andre at vide.

Hvordan skal vi evaluere og dokumentere:

Procesevaluering

Årsager til udeblivelse af effekt – indikatorer: mødestabilitet, frafald, gennemførelsesprocent

Effektevaluering

Indikatorer: Trivsel, fysiske funktionsniveau, social tilknytning, livskvalitet, mestring i hverdagen

Inspiration til evaluering kan findes i Sundhedsstyrelsens udgivelse fra 2007: "Guide til planlægning af kommunale forebyggelsesindsatser"

Forslag til dokumentationsværktøj, hvilke indikatorer kan vi måle effekten på:

- Ensomhedsfølelsen (vil gerne vise den bliver mindre)
- Fastholdelse
- Mestring / Tage hånd om eget liv/styring/ handlekompetence
- Livskvalitet
- Opfølgning
- Naturens rolle – hvor går vi hen for at snakke, hvordan åbner naturen op?/ Naturens oplevelsesværdi, hvordan bruger vi det?
- Netværksdannelse – meningsfulde fællesskaber
- Fastholdelse – men hvor lang tid efter? 1 ½ år?

Vi drøftede hvorvidt der er tale om en graduering af ensomhed. Mere eller mindre eller bare ja eller nej.

Dosis respons: Tror vi at fx 6 gange giver mere værdi end 8 gange i naturen?

Hvor meget kan måles kvantitativt og hvor meget skal dokumenteres kvalitativt? Mange oplever at det er mest meningsgivende at se på samtalerne med borgerne/casebeskrivelser.

Sundhedssamtalerne er en indgang hvor man kan tale både før og efter om borgerens sundhedstilstand. Man kan bruge dette som platform for dokumentation. Men det er vigtigt at det ikke tager mere en fx 10 minutter.

5. Orientering og drøftelse af projektets kommunikationsplan, konferencer og "kampagne-materialer" (30 min)

6.	Videre proces, fordeling af arbejdsopgaver og næste møde (15 min) Forslag om at afholde fremtidige arbejdsgruppemøder fælles for alle fire målgrupper og så opdele på målgrupper ved gruppearbejde. Afprøvning af indsatser efterår 2018 til efterår 2019.
7.	Eventuelt (10 min) Næste møde er Kick-off konferencen d. 2. maj Christina sender invitationen ud til konferencen, send den gerne videre i jeres netværk Meld gerne tilbage, hvis I har indspark til nogen der kunne være relevante at repræsentere målgruppen stress, angst og depression. Det handler om at give eksempler fra praksis. <u>Naturmødet d. 24.-26. maj i Hirtshals</u> Kontakt Birgitte (biom@hjoerring.dk) ift spørgsmål til program og assistance til overnatningsmuligheder. Christina sender følgende: <ul style="list-style-type: none">• revideret liste over fremtidige møder – fremadrettet afholdes fælles møder for alle arbejdsgrupper.• Infomateriale om natur og sundhed, der er udsendt til kredsene• Opsamling på borgerinddragelse-interview• Link til ansøgning af Friluftsrådets udlodningsmidler.